



A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Pfv.II.20.913/2022/20.

A tanács tagjai: dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna a tanács elnöke
dr. Osztovits András előadó bíró
dr. Darákné dr. Nagy Szilvia bíró
dr. Hajdu Edit bíró
dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes: felperes1 (cím1)

A felperes jogi képviselője:

Bihari Ügyvédi Iroda (cím2, ügyintéző: dr. Bihari Krisztina ügyvéd)

Az alperesek: alperes1 (cím3)
I. rendű
alperes2 (cím4) II. rendű

Az alperes képviselője:

Galavits és Galavits Ügyvédi Iroda (cím5, ügyintéző: dr. Galavits Levente ügyvéd) I. rendű alperes képviselőjében

Béres Ügyvédi Iroda (cím6, ügyintéző: dr. Béres Norbert ügyvéd) II. rendű alperes képviselőjében

A per tárgya: végrehajtás megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Szegedi Törvényszék 4.Pf.20.020/2022/8.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szegedi Járásbíróság 24.P.21.981/2020/50.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperes részére 15 napon belül 257.000 (kétszázötvenhétezer) forint, a II. rendű alperes részére 127.000 (százhuszonhétezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára – 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] 2008. június 3-án a felperes és az I. rendű alperes deviza alapú kölcsönszerződést kötött, ingatlanfedezet mellett nyújtott személyi hitelhez. A szerződésben rögzítették, hogy az I. rendű alperes korábban 92.605 CHF és 44.334 CHF összegű kölcsönt nyújtott, az újabb kölcsön összege ezen alperesi követelések kiegyenlítésére és ingatlan korszerűsítésére szolgál. A finanszírozási igény 30.000.000 forint volt, a kölcsön devizaneme CHF, a kölcsön összeg 226.322 CHF.

[2] 2012. május 31-én az I. rendű alperes a felperes nemfizetésére tekintettel a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondta. 2012. december 19-én az I. rendű alperes kérelmére az eljáró közjegyző végrehajtási záradékkal látta el a közjegyzői okiratokat, amelyek alapján a felperessel szemben végrehajtási eljárás indult. Az I. rendű alperes a DH2 törvény szerinti elszámolási kötelezettségének eleget tett, 15.764,81 CHF tisztességtelenül felszámított összeget a felperes tartozására elszámolta.

A kereseti kérelem és az alperesek ellenkérelme

[3] A felperes módosított keresetében a végrehajtás megszüntetését kérte a régi Pp. 369. § a) pontja alapján. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a követelés nem jött létre, a közjegyző azt foglalta közokiratba, hogy az I. rendű alperessel magánokiratba foglalt kölcsönszerződést kötöttek. Másodlagosan a kölcsönszerződés érvénytelenségére hivatkozott a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: régi Hpt.) 213. § (1) bekezdés a), b) és e) pontjai alapján. A felperes hivatkozott arra is, hogy az I. rendű alperes ÁSZF-jének 10.1. pontja tisztességtelen, valamint a szerződés az árfolyamrés felszámítása és az egyoldalú szerződésmódosítás miatt is érvénytelen. Az érvénytelen szerződés esetén kizárt annak jogszerű felmondása. A felmondás azért is jogszerűtlen, mert a DH2 törvény szerinti utólagos elszámolás eredményeként az állapítható meg, hogy a felmondás időpontjában az I. rendű alperes felé tartozása nem volt.

[4] Az I. rendű alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és másodfokú ítélet

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Megítélése szerint a szerződés létrejött, mivel megállapítható, hogy a pénzkölcsönt az I. rendű alperes folyósította, a felperes a kölcsönt felhasználta és a törlesztést megkezdte. Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a szerződés megfelel a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjában állított követelményeknek, figyelemmel az 1/2016. PJE határozat 1. pontjára is, mivel a kirovó pénznemet meghatározta és tartalmazza az irányadó átszámítási időpontot is. Utalt arra, hogy a THM-et feltüntető szerződések esetén a nem valós vagy nem a jogszabályi előírásoknak megfelelően feltüntetett THM vizsgálatára és jogkövetkezményeinek levonására nem a semmisség, hanem az érvénytelenséget kiváltó megtámadási okok vezethetnek. A megtámadásra nyitva álló határidő a perbeli esetben anélkül telt el, hogy a felperes a szerződést megtámadta volna.

[6] Az elsőfokú bíróság szerint a felek szerződésben meghatározták a törlesztőrészletek számát, az első törlesztőrészlet esedékességét és az utolsó lejáratának napját. A szerződésből kiderül az is, hogy a törlesztőrészletek összege az annuitásos számítás, kamatláb és kondíciók alapulvételével 1.466,76 CHF. Mindezekre figyelemmel a szerződés – az 1/2016. PJE határozat IV.2. pontja alapján is – megfelel a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjának.

[7] Az elsőfokú bíróság szerint az I. rendű alperes felmondása jogszerű volt, az tartalmazta a felmondás okát és annak indokát is, az a régi Ptk. 525. § (1) bekezdés e) pontján, a felperes súlyos szerződésszegésén alapult.

[8] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel azt állapította meg: a felperes szerződési akarata a kölcsön igénybevételére irányult, azt hitelkiváltás céljából kötötte, amelynek megfelelően az I. rendű alperes a kölcsönt az igényelt összegben folyósította. A hitelszerződés tárgyát a felek egyértelműen meghatározták, ezért a szerződés létrejött és az a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjában írt feltételeknek is megfelel.

[9] Az I. rendű alperes 2008. június 9-én folyósítási értesítőt közölt a felperessel, amelyben az átváltási árfolyam, a rögzült kölcsönösszeg és a törlesztőrészlet is feltüntetésre került. A kölcsönszerződés és az ÁSZF 9.3. pontja a törlesztőrészletek számát, esedékességét tartalmazza, továbbá rögzíti azokat az adatokat is, amelyek szükségesek a törlesztőrészletek esedékességekori pontos összegének kiszámításához. A törlesztőrészletek összege a szerződésben írtaknál alacsonyabb összegben rögzült a folyósítási értesítőben. A folyósítási árfolyam változása következtében a törlesztőrészlet devizaösszegben való meghatározása ezért csak tájékoztató jellegű volt. A törlesztőrészlet egyértelmű kiszámítását biztosító kikötésre tekintettel a kölcsönszerződés nem volt érvénytelen.

[10] A másodfokú bíróság utalt arra is, hogy a kölcsönszerződés tartalmazza az induló éves százalékban kifejezett THM összegét (7,42%), a szerződés részét képező ÁSZF 2.18. pontja, valamint 7. pontja részletesen felsorolja a THM kiszámításának módját és várható értékét. A szerződés ezért a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja alapján sem érvénytelen.

[11] A felmondás jogellenessége körében a másodfokú bíróság arra mutatott rá, hogy az I. rendű alperes fizetési felszólítást küldött a felmondást megelőzően, a felperes pedig a teljesítést kifejezetten megtagadta 2011. május 1-jét követően, amely mint súlyos szerződésszegés alapot adott a kölcsönszerződés 2012. május 31-i felmondására. A másodfokú bíróság vizsgálta a 4/2021. PJE határozat alapján azt is, hogy a DH2 törvény szerinti elszámolás eredményeként a felmondás időpontjában milyen összegű lejárt tartozása volt a felperesnek. A másodfokú bíróság szerint a felperesnek ez alapján a felmondáskor 5.082.48 CHF összegű tartozása állt fenn, ezért szerződésszegést követett el és az I. rendű alperes jogszerűen mondta fel a perbeli kölcsönszerződést.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[12] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a keresetének helyt adó határozat, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasító határozat meghozatalára kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet a régi Pp. 164. §-ába, 213. § (1) bekezdésébe, régi Ptk. 205. § (3) bekezdésébe, 205/B. §-ába, 209. § (1) és (4) bekezdésébe, 321. §-ába, 302. §-ába, 303. §-ába, a 2008/48/EGK irányelvbe, a 93/13/EGK irányelvbe, a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b) és e) pontjába, 203. § (6) és (7) bekezdésébe, a 2/2014. PJE határozatba, a DH2 törvény 5. § (2) bekezdésébe, a 4/2021. PJE határozatba, valamint az Európai Unió Bírósága vonatkozó joggyakorlatába ütköző módon jogszabálysértő. Állította, hogy a jogerős ítélet azért ütközik a régi Pp. 213. §-ába, mert az eljáró bíróságok érdemben nem bírálták el az ÁSZF 10.1. pontjára és az ÁSZF 6.5. pontjának tisztességtelenségének megállapítására irányuló kereseti kérelmét. A felperes szerint az eljáró bíróságok csak az általánosság szintjén vizsgálták a szerződés létrejöttét, annak ellenére, hogy keresetében nem is erre, hanem a követelés létre nem jöttére hivatkozott. A követelés azért nem jött létre a felperes szerint, mert a perbeli szerződés a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja alapján érvénytelen. Sem a perbeli kölcsönszerződés, sem a részévé vált ÁSZF nem tartalmazza, hogy milyen összegű devizatartozást vállalt. Az I. rendű alperestől nem kapott egyetlen olyan okiratot sem, amelyben levezethető lenne, hogy a szerződéskötés időpontjában milyen összegű devizában nyilvántartott kölcsön kapott, amelynek visszafizetésére a szerződési akarata fennállt volna. Figyelemmel arra, hogy a két korábban lezárt szerződés tartozásának az összege is szerepelt a jelen végrehajtási eljárás alapját képező követelés összegében, ezért az eljáró bíróságok kötelesek lettek volna feltárni, hogy milyen devizában nyilvántartott követelést, milyen deviza törlesztőrészlettel kellett megfizetnie a perbeli kölcsönszerződés alapján.

[13] A felperes szerint ebből is következik, hogy az ismeretlen devizaösszeg miatt nem határozható meg a deviza törlesztőrészlet összege sem, a szerződés ezért a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelen. A végrehajtható közokirat nem tartalmazta az ellenszolgáltatás havi mértékét, legfeljebb kirovó pénznemben és tájékoztató jelleggel, annak aláírásakor a felperes nem tudta, hogy mekkora havi törlesztéssel kell számolnia.

[14] A felperes szerint nem lehet valós a THM százalékos mértéke, mivel az számtalan érvénytelen költségelemet is tartalmaz. Mivel a szerződés a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja alapján nem tartalmazza a teljes hiteldíjmutatót valós százalékos mértékben, ezért megállapítható, hogy a közokiratba foglalt követelés nem jött létre

[15] A felperes utalt arra, hogy érvénytelen kölcsönszerződést nem lehet jogszerűen felmondani. Az eljáró bíróságok nem elemezheték volna a DH2 törvény szerinti elszámolást, e körben megsértették a régi Pp. 164. és 213. §-át. A lejárt tartozás pontos összege szakkérdésnek minősül, azt az eljáró bíróságok igazságügyi szakértő kirendelése nélkül nem állapíthatták volna meg. Az eljáró bíróságok érvénytelennek minősítették a szerződésben rögzített felmondási okokat, ezért a felmondás tartalmi és formai okból egyaránt érvénytelen.

[16] Az I. rendű és a II. rendű alperesek felülvizsgálati ellenkérelmeikben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Arra hivatkoztak, hogy a jogerős ítélet a felperes által megjelölt okokból nem jogszabálysértő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[17] A Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. Megállapította, hogy az a hivatkozott indokok alapján nem jogszabálysértő.

[18] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelme alapján először azt vizsgálta, hogy az eljárás bíróságok az rPp. 213. §-ának megfelelően bíralták-e el a kereseti kérelmet. A felperes szerint az ÁSZF 10.1. pontja és 6.1. pontja tisztességtelenségének megállapítására irányuló kereseti kérelmét nem bíralták el érdemben. A Kúria megállapítja, hogy a felperes a fellebbezésében jogszabálysértésként erre nem hivatkozott, ezért a Kúria a felülvizsgálati kérelemnek ezt a részét a régi Pp. 271. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel érdemben nem vizsgálhatta.

[19] A felperes érvelése szerint kereseti kérelmében nem a perbeli kölcsönszerződés, hanem a követelés létre nem jöttére hivatkozott. Állítása szerint a létre nem jött, illetve érvénytelen szerződés alapján az alperes nem követelhetett volna teljesítést. A Kúria megítélése szerint az eljárás bíróságok jogszabálysértés nélkül vizsgálták a szerződés létrejöttét és érvényességét, figyelemmel arra is, hogy a felperes által megjelölt jogcímek is mind a szerződés létrejöttével, érvényességével kapcsolatban voltak értelmezhetők.

[20] A Kúria egyetért az eljárás bíróságokkal abban, hogy a perbeli kölcsönszerződés I.1. pontja egyértelműen megállapította annak célját (a felperes tulajdonában lévő ingatlant terhelő pénzügyi követelések kiegyenlítése) és a finanszírozási igényt is (30.000.000 Ft). A szerződés rögzítette a kölcsön összegét 226.322 CHF-ben. A közjegyzői okiratba foglalt szerződés minden kétséget kizáróan bizonyította, hogy a peres felek szerződéskötési szándéka hitelkiváltás céljából devizaalapú kölcsön létrejöttére irányult. A szerződésben vállalt kötelezettségének az I. rendű alperes eleget tette, a kölcsönt folyósította, a felperes a törlesztést elkezdte.

[21] A kölcsönszerződés rögzítette a havi törlesztőrészek várható összegét is (1466,76 CHF-ben) és annak számítási módját az I.1. pontban. A devizaalapú kölcsönszerződés jellegéből, az árfolyamkockázat felperesre telepítéséből következik, hogy az egyes konkrét havi törlesztőrészek összege változott, ezért a szerződésben rögzített összegű törlesztőrészlet is tájékoztató jellegű volt. Erre utal a szerződésnek az a rendelkezése is, amely nem fix, hanem várható összegként jelölte meg a fent hivatkozott havi összeget. A Kúria megítélése szerint, figyelemmel az 1/2016. PJE határozatra, a szerződésben rögzített adatokból az egyes havi törlesztőrészeknek kiszámíthatóak voltak, ezért a perbeli kölcsönszerződés az rHpt. 213. § (1) bekezdés a) és e) pontjában írtaknak megfelelt.

[22] A felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott arra is, hogy a THM nem valós adatokon alapul, ezért a kölcsönszerződés a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja alapján érvénytelen. A Kúria rögzíti: a hivatkozott jogszabályhelyre alapított érvénytelenségi ok csak a THM feltüntetésének teljes hiánya esetén áll fenn, a perbeli szerződés viszont feltüntette a mutatót. Hangsúlyozza a Kúria: a THM esetleg téves vagy pontatlan megjelölése nem érvénytelenségi ok, a végrehajtás megszüntetésére nem ad alapot. (Pfv.I.20.171/2021/6., Pfv.II.20.756/2022/5.)

[23] A felperes szerint azért nem volt jogszerű – többek között – a kölcsönszerződés felmondása, mert érvénytelen szerződést nem lehet jogszerűen felmondani. Figyelemmel arra, hogy a Kúria megítélése szerint sem volt érvénytelen a szerződés a felperes által hivatkozott indokok alapján, ezért a felperesnek a felmondással kapcsolatban előadott további indokait kellett csak érdemben vizsgálnia.

[24] A felperes állította, hogy az I. rendű alperes nem küldött a felperesnek fizetési felszólítást, annak ellenére sem, hogy az EUB vonatkozó joggyakorlata alapján a fogyasztói

kölcsönszerződést jogszerűen csak úgy mondhatta volna fel. A Kúria rögzíti: a peranyagban az I. rendű alperes 9. sorszám alatt csatolt, 2019. április 16-án érkeztetett érdemi nyilatkozatának A/7. számú melléklete tartalmazza az I. rendű alperesnek a felpereshez címzett, 2012. február 20-án kelt fizetési felszólítását.

[25] Az eljáró bíróságok a perbeli kölcsönszerződés felmondásra vonatkozó feltételeit tisztességtelennek minősítették, ezért azt vizsgálták, hogy érvényes szerződéses rendelkezés nélkül a régi Ptk. 525. § (1) bekezdés e) pontjának diszpozitív szabálya alapján jogszerű volt-e a felmondás. A másodfokú bíróság a 4/2021. PJE határozatban kifejtettek szerint vizsgálta, hogy a DH2. tv. szerinti elszámolás alapján volt-e a felperesnek a felmondás időpontjában olyan tartozása, amely a hivatkozott jogszabályi rendelkezés alapján a felmondás alapjául szolgálhatott. A másodfokú bíróság kiemelte, hogy a felperes a törlesztőrészletek teljesítését egy évvel a felmondás időpontja előtt kifejezetten megtagadta, ezért nem volt szükség a felperes által indítványozott szakértői bizonyításra, a felperesnek a felmondás időpontjában – az alperes által becsatolt elszámolás alapján – 5082,48 CHF összegű tartozása volt. A Kúria megítélése szerint a másodfokú bíróság helyesen, a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével, jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a régi Ptk. 525. § (1) bekezdés e) pontja alapján a súlyos szerződésszegés tényét meg lehetett állapítani, az I. rendű alperes ezért jogszerűen mondta fel a kölcsönszerződést.

[26] A Kúria mindezekre figyelemmel nem találta megállapíthatónak a felperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt jogszabálysértéseket, ezért a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[27] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest a régi Pp. 270. § (1) bekezdése szerinti irányadó 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az I. rendű és a II. rendű alperesek – a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései szerint számított, a jogi képviselők által ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban álló – felülvizsgálati eljárási költségei megfizetésére. A felperes pervesztességére figyelemmel köteles megfizetni az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján meghatározott – 64.011.179 forint felülvizsgálati értékre vetítetten számolt – felülvizsgálati eljárási illetéket, amely 3.500.000 forint. Tájékoztatja a felperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára kell megfizetnie, megfizetése során közleményként fel kell tüntetni: a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának számát és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

[28] A Kúria a döntését a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson hozta meg.

[29] A Kúria ítélete ellen a felülvizsgálatot a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2023. február 14.

dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, dr. Osztovits András s.k. előadó bíró, dr. Darákné dr. Nagy Szilvia s.k. bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelül: